

raz ogenj in pusti, da se vse razhladi, da se sir vsede. Da se to bolj hitro zgodi, se prilije v kotel tista siradka, ki se je prej odvezla in se je med tem razhladila. Sirovina se v $\frac{1}{4}$ ure izloči. Vsirjen del se sred kotla nakopiči, v laneni plati zbira in potem v torilo ali kalup prenaša, da se tam vsa siradka odkaplje. Iz torila se sir v čedno platno zavije, in z debelo leseno ploščo preša, ki je s težkim velikim kamnom obložena. Brž ko se je vsa siradka odcedila, se platno s sitovilom nadomesti, novi kamni na sir naložijo, da se površje vzgladi. Ko se je to zgodilo se sir v solivnici s soljo potrosi. V solivnici ostane skozi tri nedelje in se večkrat obrne. Slednjič se prenese v sušivnico, kjer ga večkrat oščetajo in ostrugajo in slednjič z oljem pomažejo. Iz siradke se še nareja skrta. V ta namen se v kotlu neprestano premešava in na 80 stopinj Celsija razgreje. Po nekolikem času priplava skuta na vrh tekočine; sirar jo snema in v torila nadeva, kjer se strdi. Včasih prilije siradki še nekoliko sladkega mleka ali matude, kar skuto znatno vzboljša. Skuta se osoli in v krušni peči posuši. Skuta nadomestuje sir na mizi navadnega kmetovavca. Kisla siradka se svinjam porazklada.

Vremenski preroki nam prorokujejo milo zimo. Bodemo videli.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Volitvenski shod). Čitali ste že po raznih novinah o volilnem shodu sklicanem po ptujskem mestnem županu g. Dr. Bresniggu. Kot kandidatje oglasili so se gg. Schmiderer, Reuter, Wiesthaler, želeči razvijati svoje programe. No kaj se dogodi? Mestni župan, brž ko ne vsled poduka dobljenega od nebodigatreba g. dr. Duhača, tega Reuterju in Wiesthalerju ni dovolil rekši: „jaz vama ne morem dati besede, ker je g. Schmiderer vsem Ptujčanom k sreči prirasel, no, če pa bo večina odločno zahtevala Vaju čuti, bom tudi vama dovolil govoriti; ali boljše bo, če se ne prikažeta, ker ptujsko grozdje je kiselo in šega, samo ednemu dati besedo, je v Ptui kot praktična dokazana („practisch bewährt“). Malo potem pozvavši Wiesthalerja upije Reuter razkačen v dverano: „Ich bin ein Ehrenmann und kein Hausknecht, dass man mich hinauswirft“, t. j. jaz sem poštenjak, a ne kakov hlapec, da me tavun mečete. Potem takem odideta in g. dr. Mihalič, opazivši veliko nezadovoljnost nad takim strahovanjem pohiti kot samorad posrednik po razžaljena kandidata v gostilnico „k orlu“. No, neblago sprejet povrnil je se brez uspeha nazaj. Med tem g. Bresnigg (po g. Pisku) za predsednika predložen poprime se besede ter reče: „Zdajna večina državnega zbora je umetna; fortšritlerska stranka bo ujo v kratkem opet odtisnola.“ Ob enem hvali dr. Duchatscha, odkrije ude volilnega odbora ter pro-

glasi Reuterja in Wiesthalerja kot „für Pettau abgethane Grössen“, t. j. kot uže izdelani osebi, in g. Bindlehnerja kot „für uns nicht existierend“ kot človeka, kojega za nas še niti ni, priporočuje „liberalnega“ dr. Schmidererja, kojega so „liberalni“ gg. Walterskirchen, dr. Duchatsch, dr. Leonhard, ptujskemu „liberalnemu“ „fortschrittsverein“ kot korenjaka priporočili, ker ta mož ima pravijo: deutsche Bildung, deutsche Kraft, deutsches Wissen, kakor njegov predhodnik; naj tedaj vsi Ptujčani za njega lepo glasujejo! Tako je modroval bivši Breznik, a sedaj Wressssniggggggg. Dobivši besedo g. Schmiderer pravi: „ka bodo v državnem zboru zdaj pre vsa pitanja svoboščinska, narodno-gospodarstvena in podobna morala potihnoli, kajti najpoprej moralo bo se govoriti o nemštvu, ki je zdaj pre v strašanskej nevarnosti. Odkar je Strehmajer misleči: „za menoj naj bo makar občni potop“ izdal ono glasovito naredbo za česki jezik, občutimo to grozno pošast že tudi ob Muri in Dravi; pa ne bojmo se! Saj smo mi kelje v Avstriji, ki ima sicer tudi „etwas slavische Bevölkerung“. Schmiderer pre ne črti Slovanov, je poznavec njih jezika (menda kakor Duchatsch! Ur.) ima med njimi tudi prijateljev; no, pri vsem tem je itak prepričan, ka Avstrija postanka nema, če ne bode eden narod kladvo, drugi pa nakovalo, (die eine Nation muss der Hammer, die andere der Amboss sein). Naša fortšritlerska stranka hoče mirno zmago (klic: Hammer!) ne pa milijone metati v barbarske zemlje, nečemo dalje iti sprehajati se v Novipazar, Mitrovico in Solun, o čemer sanjajo naši vojaški krogi. Kandidatje obečajo volilec navadno to in ono, no, vse so gole besede; jaz pa, hvala Bogu! nisem takšen, ki bi vam obljubil spraviti vse, kar si želite, samo to edino vam obečam in bom vam zanesljivo tudi pribojeval, ka bo stranka, ktorej jaz pripadam, zadobila opet večino, ki njej in edino le njej pripada; potem bodo videle dežele „mit etwas slavischer Bevölkerung“: kaj je deutsche Arbeit, deutsche Beunruhigung, deutsche Cultur, deutscher Drang, deutscher Kitt, deutsche Kraft, deutscher Hammer — in Bog ve kaj še vse bo „in deutscher Zukunft“.

Ko je kladični mož svoj z gostim: oho! klicanjem presekani inace precej dobro na pamet naučeni govor bil dokončal, vzdigne se kar naenkrat orjaška oseba, g. grof Platz, ter zapita nemškega zagrizenca: „da li mu je znano, ka presvetli naš cesar želijo imeti mir med svojimi narodi ne pa večne svaje, šuntanja in bujskanja, kar si je, kakor se zdi, g. kandidat na svojo zastavo zapisal?“ Na to kakor tudi na profesor Hubadovo interpelacijo ali vprašanje zastran vojaške postave in državnega jezika siromak ni vedel prav kaj odgovoriti; nemško znanje pa ga je popolnoma zapustilo in nemški macelj padol mu je iz rok, ko ga je zgrabil gosp. sodnijski pristav Dr. Ferjančič s členom XIX osnovnih državljskih pravic in nekimi narodno-gospodarstvenimi rečmi, o kojih

se še gospodu dohtarju Schmidererju brž malo kaj sanjalo. — Občni polom videl je na fortšritlerskih obrazih g. predsednik in profesorju Žitku, ki se je oglasil za besedo in sploh nikomur ni dal več govoriti ter sklenil na mah zborovanje. Sledstvo vsega je: voliti obče poštovanega, tudi nam Slovencem navskoz pravičnega nemškega obrtnika in posestnika gospoda Franca Bindleherja, moža, ki ima sree in možgane na pravem mestu, kojemu se liberalne fraze fortšritlerskega strahovanja gnusijo, ki ima v svojem programu pomirenje narodov ne pa hujskanje in pretnjo kakor gospod Schmiderer se svojim nemškim maccljekom!

Od sv. Petra pri Mariboru. (Šolske sestre). Tukaj smo končali šolsko leto s skušnjo v 2. in 3. razredu, kjer č. šolske sestre samo dekleta podučujejo, v ponedeljek 30. avgusta; v prvem razredu pa, v katerem č. šolske sestre še tudi fante podučujejo v torek 31. avgusta. Učenke so odgovarjale v slovenskem in nemškem jeziku, to pa s tako točnostjo in tako razumljivo, da se vsi navzoči g. gosti niso mogli prečuditi i prehvaliti blagonosnega upliva, katerega imajo č. šolske sestre na rastočo mladež. Pokazalo se je pri tej priložnosti, kako lepi sad obrodi odgoja na krščanski podlagi, i kako spodbuja ljubezen, s katero č. šolske sestre z učenkami občujejo, njih veselje do delavnosti i marljivosti v uku. To sprevidijo tudi krščanski starši sosednih župnij, in pokažejo svojo pripoznavo s tem, da obilo otrok v tukajšnjo šolo pošiljajo. Učenke pa niso samo s spretnim odgovarjanjem razodele veliko sposobnost č. šolskih sester v podučevanju, in svojo lastno marljivost, razveseljevale so še tudi navzoče gg. goste s primernim in gladkim deklamovanjem i veselim petjem. Konečno so tudi tukajšnji č. g. kanonik razveselili pridne učenke in učence s premijami, in je s tem spodbujali v novem šolskem letu k ednaki marljivosti. Tako smo vseskozi z dobrim uspehom končali šolsko leto, in novo bomo začeli kakor navadno ob vseh svetcih. V tukajšnjo farno šolo, ktera šteje 3 razrede, in je o zadnjem šolskem ogledovanju kot izvrstna od šolskega ogleda spoznana in hvaljena bila, pa ne hodijo samo otroci iz domače fare, ampak pošiljajo tudi starši od daleč sem k č. šolskim sestram svoje hčerke v izrejo, ker je s farno šolo tudi klosterska šola združena. Omenjene rejenke tukaj pri č. šolskih sestrah prebivajo. Pod lepim krščanskim varstvom dobivajo izvrstno odgojo, se podučujejo v vseh zapovedanih predmetih in tudi v vseh ročnih delih kakor šivanji, pletenji itd. Plačilo je prav nizko; vsaka plača na mesec 8 fl., (za poduk na glasoviru ako ga želi, 2 fl. več). Perilo in drugo obleko za zimo in poletje, mora vsaka seboj prinesiti. Ne bom priporočeval izvrstnosti klosterske šole z mnogimi besedami. Izvrstni uspeh jo priporočenje dovolj. Hočem tukaj samo hvalo izreči č. šolskim sestram za njih trud in veliko skrb za mladino. Bog jim plati!

Iz Gradca. (Zlatomešniku č. g. dr. Muršecu) so slovenski deželni poslanci štajerski po č. g. Fr. Slaniču doposlali sledečo čestitko: „Župnija Bolfanska je rodila pred 73. leti sina, kateri je došel z lastno močjo in lastno krepostjo do višje stopnje v življenji človeškem, kateri se je zaročil v mladosti s sv. katoliško Cerkvijo, in kteremu je Bog milost podelil, ponoviti to zavezo na večer svojega življenja v rojstni svoji župniji. Z velikim spoštovanjem podpisani zastopniki slovenskega naroda na Štajerskem se te slovesnosti v duhu vdeležimo in čestitamo moževi, kateri si je prizadeval od mladosti svoje kot vrli rodoljub, narod svoj buditi iz spanja, in kateri je nabral velik zaklad slovenskih besed, prislovic in pesem, kateri je izdal prvo slovensko liturgiko, kateri je bil vedno prijatelj dobrotnik in podpornik slovenske, učeče se mladine in ud vseh slovenskih društev in zavodov, kteremu veliko hvalo vé lavantinska škofija in posebno njeno dijaško semenišče in pa tudi rojstna njegova župnija, in kateri je bil tudi vedno velik dobrotnik svoje rodbine, v kratkem moževi, kateri je kot duhoven, človek in rodoljub sijajen vzor. Zastopniki slovenskega naroda v deželnem zboru v Gradci Vam velečastni gospod profesor kot izglednemu rodoljubu, marljivemu pisatelju, buditelju in darežljivemu podporniku Slovencev iz srea čestitamo k slovesni petdesetletnici duhovne službe; Bog Vas živi, in še mnogo let ohrani! Herman Michael m. p., Dr. Ferdinand Dominkuš m. p., Dr. Fr. Radaj m. p., Jos. Fluher m. p., Dr. Jož. Šuc m. p., J. Snideršič m. p., Kukovec Ivan m. p., Michel Zolgar m. p.

Iz Ljutomera. (Razstava za govejo živino) našega okraja ni bila tako obilno obiskovana, kakor smo jo videli v poprejšnjih dveh letih. Vzrok temu je bilo sedajno nestalno vreme, v večji meri pa letošnja slaba paša in krma, katero je zopet povzročilo letošnje deževno vreme. Trava na travnikih in pašnikih je po povodnjih poplavljenja in blatna; to pa povzročuje razne bolezni pri goveji živini. V tem oziru bode dobro, ako se da vsakokrat živini nekoliko soli v napoj, kajti ta zadrži kisanje hrane v želodeci in iz tega izvirajoče druge bolezni v organih za prebavljanje. Na razstavi je bil oddelek bikov za pleme najslabše zastopan. Videli smo samo pet bikov, izmed katerih prav za prav samo eden zadostuje vsem tirjavam, kojih od bika zahtevamo. Eden med njimi, ki je lani bil odlikovan, je po nesmetnosti dotičnega posestnika popolnoma pokvarjen. Kolikokrat je že bilo pisano, podučevano in govorjeno o tem, da se tudi najboljši bik s prepogostim skakanjem v enem dnevu popolnoma pokvari! To je zloraba in greh proti naravi sami, zahtevati od živinčeta, da zoper naturo ravna. Takšni posestniki naj si vendar enkrat dajo dopovedati, da se smejo biki n. p. prvi den spustiti enkrat zjutra ob 6. uri in drugo-

krat po poldne ob 5. ali 6. uri, drugi den potem pa se sme samo enkrat o poldne spustiti; vse drugo je zloraba in greh zoper naravo. Tako se zgodi, da izmed 100 krav ostane 70—80 brejih. Če pa se spusti bik na den 4krat ali celo 6krat, ostane izmed 100 krav komaj 10 brejih, in to le tiste, ki so prišle o pravem času na vrsto. Ob enem smo se pri zadnji razstavi tudi prepričali, da imamo premalo bikov v našem okraji. Tu ne bode druge pomoče, kakor da si posamezne občine priskrbijo same občinskih bikov; kajti posamezni posestniki nimajo toliko haska od bika, kakor od krave. K temu vsemu, da namreč ne dobimo boljše goveje živine v našem okraji, pridružijo se še naši mesarji, katerim je samo mar za svoj žep, kateri so, kakor se je tega leta godilo, izbirali in klali le takšne bika, kateri so bili za kaj boljšega, nego za mesarsko sekiro odločeni. To je brezvestnost od strani posestnika kakor od mesarja, katera se nikakor ne da opravičiti. No, upamo pa, da imamo vendar v okraji tudi zadovolj pametnih gospodarjev, katerim leži res občina korist na srcu, in na take se zanašajmo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Goriški Slovenci imeli so 27. sept. volitev v državni zbor. Izbran je dr. Tonkli, izvrsten narodnjak in spreten govornik. Dobil je 182 glasov, nja sokandidat dr. Abram pa samo 87. Prihodnji četrtek bomo pa vedeli poročati, kdo bode v Mariboru izvoljen; nekaj časa so liberalni Nemci mislili, da bode dr. Schmidererju na korist mogoče spodrinoti Reuterja in Wiesthalerja pred volitvijo. V to svrhu je ptujski župan dr. Breznigg sklical shod volilcev pa besedo spregovoriti dal samo dr. Schmidererju, tako da sta Reuter in Wiesthaler morala oditi; to je pa hudo razžalilo njune prijatelje, kojih imata povsod nekaj, in tirjajo v Marburger-Zeitung, naj nikakor ne odstopita. Ravnanje starih liberalcev dr. Brezniggovega kopita je pa res tako surovo in brezobzirno, da je vse skupaj sram o tej reči v svojih liberalnih listih podrobneje poročati. — Svetli cesar so potovanje dokončali. Iz Gališkega došli so na Ogersko, v Budimpešti se posvetovali z ministri, potem se odpeljali v Czegled ogledovat ogerskih honvedov, potem nad Szegedin in Osek došli v Pečuh, odtod dalje v Zakan, Kanižo, Šopron na Dunaj. Tu so našli saksonskega kralja, greškega kralja in kraljico, ki so prišli cesarja obiskovat. — Novi finančni minister Dunajevski neumorno izdeluje predloge za državni zbor. Nemškim liberalcem se kar lasi ježijo strahu, ker je čuti, da hoče minister dunajskim bogatašem, ki na borzi z denarji igrajo, znaten davek naložiti. Tako je prav. Liberalni listi vedno kričijo: gruntni davek je treba, pomnožiti. Ni res, denar je treba ondi izkati, kder ga kaj je, kder ž njim igrajo! — Bivši minister Korb je imenovan za c. k. namestnika na Moravskem,

liberalni lisjak Chertek pa iz ministerstva prestavljen za podpredsednika finančne prokurature v Pragi. Pravijo, da ga je grof Taaffe kaznoval. — Ogerski poslanec Istoczy je osnoval društvo za iztiranje judov; temu nasproti je se za jude v državnem zboru potegnil poslanec Mikloš, kar je naredilo veliko hrupa.

Vnanje države. Na Turškem se reči hudo zamotavajo. Črnogorci so poizvedeli, da jim okolo Duleina in od Jadranskega morja do Zadarskega jezera nasproti stoji 8000 Albancev in 7000 Turkov v nepristopnih šancah. Vsled tega je črnogorski knez rekel, da mu evropski brodogej samo s streljanjem iz morja v Dulein ne more pomagati. Treba je zdatnejše podpore, a to dati voljni so samo Rusi in Angleži. Zato se sedaj ne vé, kaj bo! Evropsko brodogej je sicer zbrano, a velevlade so nesložne in Turek se jim vsem lahko posmehuje, ker se mu hodijo sicer groziti, a storiti mu ne upajo nič. Vendar dolgo to ne bode trajalo. — Srbski knez Milan je se iz Dunaja povrnil domov v Belgrad, kder ga 6. oktobra obišče bolgarski knez Aleksander. — Ruski general Kaufman začel je iz Samarkanda prodirati, da Turkmene z generalom Skobeljevem zgrabi od dveh strani in se polasti Merva. Proti Poljakom začenja ruski car milše postopati ter je ukazal poljski jezik vvesti v gimnazije in vseučilišče v Varšavi. — Nemški cesar gre 15. okt. v Kolin k odprtju nove velikanske stolne cerkve; toda katoličani se svečanosti ne udeležijo, ker je nadškof Kolinski še vedno v prognanstvu. — Francozi imajo novega ministra, 75letnega Hilaireta, ki je začel prijazno se vklanяти Bismarku. — V Irlandiji angleški grajščaki neusmiljeno delajo z najemniki svojih zemljišč; vsled tega je ljudstvo razdraženo: ta teden je grajščak Lord Montmorris bil ubit. Bati je se večje vstaje.

Za poduk in kratek čas.

Sv. igra v gornjem Amergavu na Bavarskem.

Kdor je zmiraj doma za pečjo, ničesar prav ne ve, kako se po svetu godi. In ker človek tudi ne ve, ali bode čez 10 let še živel, ali ne, namenil sem se letos že ogledati si slovečo igro trpljenja Gospodovega v Oberamergavu, ktera igra, kakor je znano, se le vsako desetletje igra. Peljal sem se s svojim dobrim prijateljem in sosedom č. g. Jur. Bezenšekom v naglem diru čez Koroško na Tirolsko v Innsbruck, kjer sva ogledovala znamenitosti tega poglavitnega mesta Tirolskega. Čez visoki Brenner peljaj se gledala sva velikanske gore, pokrite z večnim snegom, občudovala pa tudi železnico, ki je smelo napeljana čez visoki hrib podoben Semeriškemu, ki ima svojih 33 predorov ali tunelov. V četrtek 10. sept. sva srečno došla v Monakovo, poglavitno mesto Bavarskega kra-